

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 „ — „
Negyed évre	1 „ 50 „
Egyes száma	6 kr.
Külföldre egy évre	8 frt. — kr.

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ-HIVATAL:

Kézdi-Vásárhelyt:

Csik-Szeredában:

Székely-Udvarhelyt:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

T. Nagy Imre, szerkesztő lakásán.

Dr. Kádbó Ferenc, szerkesztő lakásán.

A lap tartalmát illető közlemények, valamint előfizetési pénzek, hirdetések, nyilatkozatok stb. mindhárom szerkesztőségben és kiadóhivatalban elfogadtnak.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld” című közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenként jelenlegi nagyságában 2-szer megjelenő hírlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 frt. — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre	8 frt. — kr.

Az előfizetési pénzek a kiadóhivatalba és pedig K. Vásárhelyt a nyomdába, vagy Csik-Szeredába T. Nagy Imre szerkesztőhöz küldendők, vidékről legelőszívesebben postai utalvánnyal.

A „Székelyföld” kiadó hivatala.

Törvények.

Sz.-Udvarhely, 1882. ápril 7.

Törvénye van a rendszernek, mit államnak nevezünk, a társadalomnak, melyben élünk, az életnek, mi a fában a parányban, az emberben működést tanúsít és törvénye van a létezésnek, mely fenntartási küzdelemnek, élet-harcnak nevezhető.

Ez hajtja a ragadozót békésebb fajok üldözésére, a mohát, hogy élet-szerveséből plántán vegetáljon; ez üzi, kénytet a fecskét a szálló bogár után, a pókot a légy élete ellen és ez hajtja az iparost, hogy törvényt kössön a törvény ellen s lételetét védelmezze az elpusztulástól.

Érintettük a sz.-udvarhelyi cipészek határozatát: nem dolgozni semmi javítást gyári avagy idegen városból behozott mun-

kán! Büntetése 5 frt, 25 frt s végre kizárás a tagságból. Körülbelül így hangzik a határozat.

Őket terheli a nagy adó, a nagy községi rovat, a piac drágasága, a munkabér felszokott volta és főként terheli a concurrentia, mely szűkebb és szűkebbre vonja a létfenntartás lehetőségének határait. A gyáripár nincs sem behozatali vám-, sem provinciális gátnak elébe vetve. Talán csinosabb is, talán olcsóbb is, talán könnyebb is a hozzájutás; de tény, hogy a cipész s főként a vidéki, kézzel dolgozó cipész nem élhet; nincs előhaladása, existenciája veszélyben van és nincs az ellenremedium.

Hát mit tehet? . . . A mit a kényszerhelyzetben levő: körmeivel védi magát. Mert ez csak olyan harc, csak olyan törekvés. S ő tudja is, látja is, érzi ezt; de tennie kell, mert pusztulás elé megy s mert ezáltal keresi az utat: elkerülni a nyomasztó helyzet nyomását.

Pedig ez az út helytelen is, rossz is s nem is vezethet célra. A kényelmet, hogy akkor vegyen a vásárló, azon pillanatban cipőt, a melyben éppen szükséglete jelentkezik, nem lehet feláldozni a hetekig való várakozás unalmasságának; az előny, hogy a gyári cipő olcsóbb és talán kényelmesebb, könnyebb: nem mindenki előtt kisebb-

bedik azáltal, hogy emez jobb és tartósabb, snem árulhatván új készítményt, elveszti egyszermind a pár forintot, mi a borításért járna s a pár hatost a foltozás díjában.

A baj nem a publikumban van, hanem a nagy kínálatban és olcsóbb-ságban és így a publikum ellen fordított orvosság mit sem gyógyítand a seben.

Egyebütt kell annak orvoslást keresni! Talán a társulásban, talán az izlés fejlesztésében, a pontosságban, tán egy szerződésben a kereskedő és cipész között . . . de egyebütt kell azt keresni.

Az asztalost erősen concurrálja a gyári butorimport és még sem hoz törvényt a publikum ellen, nem laccirozván ócska chiffont, nem reparálván törött számolyt, nem fonván kilyukadt nádszéket; a szatlermunkát károsan dominálja a behuzott diván, a fénymázos kocsiszer, de azért dolgozik publikumának csibb-csobbos munkáin és legalább él utána sidejét fölhasználja. A posztókereskedőt, a gyolcsost szintig nyomja a kész ruha, a kész fehérmű, de hát legalább árulgalandot, keszkenőt, csipkét, fodrot, és nem zár boltot vevői előtt.

A cipészek is gondoljanak valami célravezetőbbet! A jobb kéz ne bántsa a balt!

Sajgó.

Hirdetések közlési díja:

minden egy hasábas 1 garmond sorért vagy annak térfogatáért 4 kr. s minden egyszeri közlés után 30 kr. bérletdíj fizetendő. Nagy és többször közlendő hirdetményt a kiadóhivatal árkedvezményben részesít.

A „Nyilttér” rovatban közlendő cikkek soronként 10 kr. díjért közölthetnek.

Mayr Ernő báró kinevezése bukaresti követünké valószínű.

— A külügymin., mint jelentik, főképen azért választotta Mayr Ernő bárót erre a fontos állomásra, mert magyar, a kereskedelem-politikai ügyekben nagy jártassággal bír és a keleti ügyeket oly alaposan ismeri, hogy most utoljára éppen azoknak előadója volt a külügyminiszteriumban. A báró legelőször Pétervárott tüntette kimagát, hol mint követéségünk első tanácsosa, többször nagyon fontos és bonyolult tárgyalásokat vezetett kedvező eredményre. Mayr pozsonyi születésű, magyar királyi honvédőrnagy és tökéletesen beszél magyarul.

Népünk erkölcsi és anyagi süllyedésének főbb okai.

Kézdi-szék, márcz. 23.

II. Az iszákosság.

(Vége.)

Nem régiben történt, hogy egyik magyar faluban egyetlen legény sem vált be katonának, pedig számára, nővére volt elég hivatott. Mi lehet ennek az oka? Vegyes orvosi bizottság ment a hely színére, megvizsgálta az egész községet és nem talált egészséges embert, gyermeket a faluban. Minő betegség dulta fel a községet, mely azelőtt egészséges és jóvérű népből állott? Az orvosi vizsgálat azt eredményezte, hogy a bajnak oka a részegeskedés, iszákosság, mely az egész népet megmérgezte.

Lehet-e ennél érzékenyebb csapás a társadalomra, melynek minden egyes polgár erejére és egészségére nagy

A „Székelyföld” tárczája.

Társadalmi életünk némely betegségeiről.

(Fololvasta Erdélyi Károly felső népi iskolai igazgató a kezdivásárhelyi tanítói kör által f. évi márczius 26-án rendezett hangversenyen.)

Tisztelt hölgyeim és uraim! Mielőtt kitűzött tárgyam fejtegetésébe bocsátkoznám, nem állhatom meg, hogy egy — e megszólítással szoros összefüggésben levő és önként tollam elé furakodó megjegyzést ne tegyek. Az önző férfisereg már Adam apánk óta nagy fenn a teremtés urának tartja és hirdeti magát; hogy minő joggal: az kérdés; de ne feszegessük ezt, hanem tegyük fel, hogy e fennhéjázó címre a férfi csakugyan érdemes. Ámde, a ha férfi valóban a teremtés ura, mi akkor a nő? Hát ugy hiszem, a nélkül, hogy hizelegjünk akarnánk, elmondhatjuk, hogy ez esetben a nő legalább is a teremtés angyala. Legyen a férfi bármily erős és hatalmas, a gyenge nővel szemben mindig másodrendű szerepet fog játszani. Sokszor a gyengeségben is erő van, s a nőknek legnagyobb erejük éppen gyengeségükben rejlik. A férfi próza, a nő: költészet; a férfi: vihar, mely tör, zúg, rombol és felforgat; a nő: mosolygó napfény, mely áldást hozólag hat mindenfelé; de tegyünk bármily összehasonlítást, az mindig a nő előnyére fog ki-

ütni. Hogy is mondotta csak halhatatlan költőnk: Petőfi?

„Mikor Isten a férfit teremté,
Homlokára szállt sötét boru.
Nem tudom mint, csakhogyan e boruból
Lett a felhő s égi háboru.
S mikor Isten a hölgyet teremté,
Örömeiben sirva fakadott.
Most is látni ez örömkönyveknek
Cséppjeit: a sok szép csillagot.”

Nem esztanós elismerése-e e vers is a nő fölényének a férfi felett? És a nők e fölényüknek teljes tudatában és gyakorlatában vannak a világ teremtése óta, s a férfiak fölötti uralkodásra fogják azt használni a világ végéig — ugy a művelt Európában, valamint a civilizálatlan, halzsirfaló eszkimóknál s a vad, emberevő papuáknál. Ha léteznek népek, melyeknél a nők társadalmi helyzete alárendelt; ugy ez csak látszólagos, és a valóságban kétségkívül ott is a nők uralkodnak.

De — kérdik tisztelt hallgatóim — hogyan függ mindez össze kitűzött tárgyam fentebb jelzett címével? Megvallom: sehog; és én csupán azért voltam bátor mindezeket előzetesen felhozni, hogy bebizonyítsam, miszerint ezen megszólítás: „Tisztelt hölgyeim és uraim!” alakilag teljesen jogosult. Sokan az ugynevezett erős nemből úgy vélekednek, s magamnak is számtalanszor volt alkalmam oly értelmű nyilatkozatokat hallani, hogy az elsőség mindenütt és mindenben a férfiakat illeti, s

ha azt mégis a hölgyeknek engedjük át, az csupán udvariasságból és gyengédségből történik. Ez nem áll; és én szívesen teszek egy ellen, hogy a ki ily elveket hirdet, az papucs-kormány alatt görnyed. Nem udvariasság és nem gyöngédség tehát az, ha mi az elsőséget a hölgyeknek átengedjük, hanem az igazság érzetének nyilvánulása, elismerése annak, hogy a hölgyek az elsőség valóban megérdemlik. Hajdan, s még a közelmúltban is, ez volt a megszólítás: „Uram és hölgyeim!” ma pedig ezt már csak elvétve lehet hallani, s ha akad is egy-két férfi, a ki így kezdi, rögtön kiigazítja azt, mondván: hölgyeim és uraim! Hiában, az igazság elvégre is diadalmaskodik.

Ezzel, ugy hiszem, a hölgyek elsőségét és a felolvasásom elején hangoztatott megszólítás jogosultságát teljesen bebizonyítottam; még csak azt kell felemlítenem, hogy a női nem részéről, melyet mi férfiak nagyon helyesen és találólag „szép nem”-nek is nevezünk, megbizva, annál kevésbé megvesztegetve nem vagyok, a mint ezt némelyek a jelenlevő férfiak közül tán hinni szeretnék.

Most már mi sem akadályoz, hogy átérjek tárgyamra, melynek címével ezt választám: „Társadalmi életünk némely betegségeiről.”

Szinte látom, mint ránczolja homlokukat némelyek tisztelt hallgatóim közül e cím hallatára, azt gondolván, hogy társadal-

munk reformátorul akarom feltölteni magamat. Nem; oly esztelen nem vagyok, hogy fejsemet ily nagy fába vágjam. Ily szerepre sem kedvem, sem tehetségem nincs; aztán meg a reformátorok sanyaru dicsőségét egy cseppet sem irigylem. Szándékom tehát nem olynemű, hogy ok lenne homlokánczolásra. Én egyszerűen csak megragadom az alkalmat egy kis csevegésre, melynek ha egyéb érdeme nem is lesz, annyit bizonyára elérek vele, hogy tisztelt hallgatóim ezalatt időt nyernek az imént elhangzott dalaink által keltett netáni kollektív benyomás leküzdésére és türelmet gyűjthetnek a még ezután következő meghallgatására.

Mit is mond a költő?

„Ugy, ugy! csak félre függőnyvel, redőnyvel!
A bus homályt derítse napsugár.
De mérséklet! Nagyobb fény kedvéért tán
Az ablakot mégis kinyitni kár!”

Teljesen egyetérték a költő eme szavaival és igérem, hogy felolvasásom alatt azokat mindvégig szem előtt tartandom. Ha tán e szándékom nem egészen sikerülne: tisztelt hallgatóimnak előre is szíves elnézését kérem!

Naponként olvashatunk dörgedelmesnél dörgedelmesebb cikkeket a sok társadalmi nyavalya ellen, s ezek mégis oly buja tenyészetnek örvendenek, hogy szinte azt hinné az ember, hogy olyan hatással van rájuk a megrovás, mint a gombára az eső. A leggyakrabban ostorozott, de azért

szüksége van? Vagy azért adatott volna az embernek egészsége, ereje, hogy erős legyen az iszákosságra és egyéb feslettségekre? Nem, ez nem lehet rendeltetése az erkölcs magasabb tökélyére teremtett embernek.

Bűnös bolondság az a hiedelem, hogy pálinka nélkül nem lehet az ember és hogy az nem veszedelmes méreg. Mert „noha édesdeden megy be a bor és más részegítő ital, de úgy megmarja és elejti az embert, mint a mérges kigyók megsebesítése“. Innen van az, hogy a részegség vakmerőséget önt a szegénybe és gyávába, kardosokká teszi a nyulszívűket, ellenben garázdákká, botrányosokká a jámborokat, erőtlenné az erőseket, legyőzhetővé a legyőzhetlen hadvezért, tudatlanná, durvává a tudóst és műveltet, tiszteletlenné a fejedelmet, tekintély nélkülivé az előljárót, bűnössé az ártatlant, vaddá a szelidet, erkölcselenné az erkölcsöst; szóval ha annyi erőt kölcsönözne az embernek, mint vakmerőséget, még több rossz következnék be a világon.

És valóban, a ki a nép életét figyelemmel kíséri, annak fájdalommal kell bevallania, hogy a nép rettentő nyomorának és elszegényedésének egyik fő oka az iszákosság. Mert az iszákosok időt, pénzt, becsületet, vagyont, családi és községi békét, vallást, törvénytiszteletet, szóval mindent, a mi szent, áldozatul oda dobnak.

És így erkölcsileg süllyedvén, anyagilag is okvetlenül süllyedniök kell.

S míg az egyes embert testileg és lelkiileg, addig a családot, nemzetet és államot erkölcsileg és anyagilag semmisíti meg.

A mely országban pedig az iszákosság uralkodik, ott jó rendet létrehozni nem lehet; ott a nemzet léte nem gondolható.

Hogy néptünk e rettentő társadalmi betegség miatt napról-napra pusztul, nincs miért külön példákkal igazolni.

Felhívjuk tehát honatyáink figyelmét, hogy e társadalmi betegség orvoslására, míg késő nem lesz, szigorú rendszabályokról gondoskodjanak.

Nemzetünk léte és fennmaradása követeli ezt mindenek fölött és első sorban.

mégis a legbujábbban tenyésző társadalmi nyavalya a fényűzés, az oktalanság, melynek elmaradhatlan resultuma kell hogy legyen az erkölcsi és anyagi süllyedés, szédeltetés; és az általános elszegényedés. Alig tartatik tánczvizgalom, melyet megelőzőleg ne akadna egy-egy elkeseredett erényhős, ki az „egyszerű öltözékben leendő megjelenésre“ ne kérné a hölgyeket. S ha aztán elmegyünk — persze frakkban, fehér kesztyűsen — megnézni azokat az „egyszerű öltözékeket“, hát csak úgy káprázik a szemünk a sok fény- és tündökléstől, mely közé nem egy szegény családapának véres verítéke és titkos, keserű könnye vegyül. S tán a könny megbánást s ez ismét a jobb utra térést vonja maga után? Dehogy! ennél sokkal kényelmesebb egy kis tisztes szédeltetéssel — melynek műneve „speculatio“ — toldani meg az elvesztett pazarlást és fényűzést bűnét. Ha véletlenül a speculatio nem sül el, igazabban: ha a papát rajta csipik a szédeltetésen, akkor még mindig elég idő van reá, hogy golyórópítsen speculativ koponyájába; a mi megint nem gátolja a mamát és a kisasszonykát abban, hogy „megtakarított“ (értsd: a végrehajtás elől eltakarított) filléreiken fekete selyembe öltözve diszelegjenek a temetésen!

(Folytatása következik.)

A „kilencz ifju.“

Csik-Szeredán, április 5-én.

Bakay Nándor ur az „Alföldi Iparlap“-ban a következő közleményt adja:

„A székely fiuk ipari szakképzése tárgyában.“

Miután már a dolog hírlapi megbeszélés tárgya lett; másrészt mivel a kérdés nemzetiségi és ipari közérdekkel is bír; de azért is, hogy iparos pályatársaink hitebb tájékozást szerezhessenek maguknak és esetleg más-szakmában is alkalmazhassák a megállapodásokat és érvényesíthessék jó szándékukat: ezennel itt alább közlése szünk két levelet, melyek a székely fiuknak Szegedre hozatala tárgyában Csikvármegye alispáni helyettese és a lapok szerkesztője, mint fonó-szövő- és kötélgyáros között legutóbb váltottak.

Megjegyzendő, hogy ezen ügy nem magában álló ipari kérdést képez, a mennyiben a nyerendő szakképzett erők hivatva lesznek a Székelyföldön a kender- és len-termelésnek a közvetlen földolgozás által lendületet adni s egyszersmind ugyanott a fonó-szövő-ipart kezdetleges állapotából tökéletesebb, kultiváltabb fokra emelni.

Ezeket azért kell megjegyeznünk, hogy itt nem csupán — a különben magában is értékes — kötélverő-ipar emeléséről s nem is egy gyárnak a támogatásáról van szó: — sőt ez utóbbi eset megfordítva áll; anélkül, hogy a mint a levelekből is kitűnik, az áldozatok meghozatalában a gyárnak kellett előre menni, noha a megyét illette a hivatalos kötelesség teljesítésében az elsőség érdeme.

Ezek után álljanak itt az irományok. Csikmegye alispánjától.

T. Bakay Nándor gyártulajdonos urnak Szegeden.

„Mult évi december havában szerencsétlenül ittléte alkalmával tett hazafias ajánlatát, hogy saját tulajdonát képező fonó-gyárában és kötélgyártó műhelyében egyelőre 9 csikmegyei származású ifjút hajlandó önálló mesterré, munkavezetővé és gépészekké kiképeztesse.“ Csikmegye törvényhatósági bizottsága f. évi február hó 25-én tartott rendkívüli közgyűlésében halás-köszönettel fogadván, határozatul kimondotta, miszerint a t. ur gyárában folyó megyei ifjakat egyenként a nevelési alapból évi 50—50 forinttal fogja segélyezni.

Ezen határozat folytán van szerencsém hivatalos tisztelettel megkérni, miszerint az ifjaknak fölvétele s fölvétel után azoknak mily kedvezményben való részvételére s kötelességük teljesítésére iránt a tanonczok utasítása s a szülők megnyugtató tekintetéből legyen szives a tüzetes és részletes föltételeket magában foglaló tervet elkészíteni s annak megküldése alkalmával egyuttal arról is nyilatkozni, hogy nevezett tanonczok részére kilátásba helyezett, a kormánytól nyerendő segélyt mi uton és kiknek felhasználásával véli eszközöltetni. Fogadja hazafias tiszteletem kifejezését.

Csik-Szeredán, 1882. évi márcz. 22-én.

Alispáni helyettes:

Madár Imre, főjegyző.

Tekintetes Madár Imre urnak, mint Csikvármegye h. alispánjának, Csik-Szeredán.

Tekintetes ur!

A mai postával vettem a tek. ur által f. hó 22-ről 189. sz. a. hozzá intézett hivatalos értesítést, minek folytán van szerencsém a 9 székely fiuknak gyáramban fölvételére nézve a következő nyilatkozatot tenni:

1. Én a 9 fiut fölveszem gyáramba, lakás, fűtés, világítás, élelmezés, atyai gondozás, betegség esetén keresztényi ápolás biztosítása mellett 3—3 évi időtartamra tanonczul.

2. A fiuknak, a szükséges gyakorlati kiképzés mellett, egyiránt hetenként 6—6 órai elméleti, nevezetesen: írás, számolás és rajz-oktatási órákat biztosítok.

3. Mihez képest a fiukat csupán az ipar-ágnál s ennek minden ágazatánál fogom alkalmazni, s ebbe őket fokozatosan a 3 év alatt bevezetni.

Ezen általános föltételek mellett a kö-

vetkező részletes, illetve kivételes, de azért főben járó föltételeket teszem:

4. A 9 fiu közül a 3 legkitünőbb, legalkalmasabb, legügyesebb, a megyei tanfelügyelőség előleges ajánlata, s sz. kir. Szeged város erre fölkendő közegének közbejötté folytán ki fog szemeltetni, s ezek az itteni polg. iskolában tanulmányaikat egész rendszeresen tovább folytatják; másrészt az elméleti tanulmányon kívüli órákban a gyár műtanilag berendezett részében a gépek kezelése és szerkezete megtanulásában hetenként 6—6 órát töltenek. Ezentul a fa- és vas-esztergályozásban 2—2 órát alkalmaztatnak.

5. A 3 legkitünőbb fiu után következő 3 jelesebb fiu a föntirt módon kiszemeltetvén, hetenként 6—6 órát a rajztanodában és 6—6 órát a gyár mellett berendezendő tanteremben töltenek.

6. A fennmaradt 3 fiu csak az imént érintett tanteremben nyer 6—6 órai oktatást s azontul az iparos-tanulók részére fönnálló vasárnapi oktatásra járnak, a hova azonban a vallás-erkölcsi oktatás miatt az előbbi 3 fiunak is be kell járnia.

7. A 4-ik pont szerint képesített ifjakból hajlamaik és tehetségeik szerint gyári gépvezetők, fonó- és szövő-gépmesterek, sőt gyári gépész-mérnökök képeztetnek; mihez képest ezek a gyárban elég, ha 1—2 évet töltenek, s a szegedi polgári iskola 4-dik osztályából valamely ipar-technikumra, vagyis középipartanodára küldetnek.

8. Az 5-ik pontban érintett ifjakból műtanilag képzett munkavezetők, fonó-szövőgépészek képeztetnek. Ezek idejüket a gyári munkakörben töltik.

9. A 6-ik pontban érintett ifjak kézműiparnál, mint életrevaló, szakképzett kötélverők fognak kiképeztetni.

A kézi szövésben mindhárom osztályzat fog oktatást nyerni, de a legutóbbi fog az egyesek hajlamai szerint teljes kiképzésben részesülni.

10. A fiuk ezen három osztályba sorozása mellett a 3—3-as szám csak hozzávetőleges, de nem korlátozott; azonban a rájuk fordítandó gondoskodás érdemlegesebb alkalmazhatása miatt kívánatos.

11. A fiuk közül a gépész-mesteri osztályt tanulók az iskolai szünidőkből a házi tanteremben ismételnék, de azontul egész nappali üres idejökben a fonó-szövő-eszterga-gépeknél céljaiknak megfelelő gyakorlati tanulásban, s erejük és hivatásuknak megfelelő munkában kell, hogy elfoglalt legyenek; épen úgy, mint az 5-ik pontban érintett munka-vezetői osztályban alkalmazott ifjak állandó elfoglaltsága fog szabályoztatni.

12. Az első osztálybeli ifjak a gyárban több alkalmatlanságot, mint hasznot okoznak. A második osztálybeliek első évben szintén csak a felügyelet nehézségeit növelik. Így ezekért a megye által megszavazott 50—50 frt évi díjon tul a kormánytól külön segélyt kérek. — A 3-ik osztályba fölvett ifjakért elég a megyei segély; ezekre nézve a kormánytól csak egy csekély ösztöndíjat fogok kérni; s mindannyira nézve a közoktatási miniszteriumtól a házi tanterem berendezésére megkívántató tanszereket.

Ezek volnának a lényegesen meghatározott és megállapítandó czélok és föltételek az ifjakra nézve.

Ezentul azonban a magas kormánytól bizalommal várom, hogy már eddig is tett és ezután is teendő beruházási és utazási költségeimet, nem hivatalos, tehát független polgári állásomból kifolyólag föl nem számíthatván, épen olyan előékeny fogadtatásra fogok találni, mint a milyet magam is tanusítok; minthogy további áldozatokat a szegedi katasztrófa által sújtott s a rekonstrukció által megerőltetett vagyoni állásom el nem bír.

Mindamellett a kormány által nyújtandó segélyt én sem nem ismerem, sem meg nem határozhatom.

De egyszersmind biztosítom tekintetességedet és a székely testvéreket, hogy engem föltételeimben a kormány által nyújtandó segély mérv-foka nem alterál.

Még csak arról kell szólanom: mi lesz azután az ifjakkal?

Az első osztálybeliek kell, hogy költségen tovább képeztesse; a második osztálybeliekből még külföldön is nagy a szükség; a harmadik osztálybeliekből pedig maga a Székelyföld érez legnagyobb szükségét. De mindannyinak hasznos elfoglaltságot kell hazánkban nyerni, ha nemzetünk nemcsak mint történelmi és jogi, de mint gyakorlati alapra helyezkedő tényező akar megállni a kulturált néposaládok versenyében; ez a lét kérdése.

Meglehet, hogy ez által más iparágakban is helyet találunk Szegeden, a hova hasonló föltételek mellett még több székely fiut helyezhetünk el; s a kelet felé irányuló áramlatot nem szolgálkál, de szellemi tényezőkké fogjuk, ha nem is megakadályozni, nem is visszatéríteni, de javunkra fordítani.

Ezekben tartottam szükségesnek tekintetességed által a megye s ezáltal Székelyföldünk népe ohajtásának kötelező alakban megfélelni.

Mindezek után még azt kell megjegyezni, hogy a kormány tudtommal mindaddig semmit sem fog tenni, míg ez érdeemben a megye részéről egyenesen meg nem kerestetett.

Ezzel maradok

Szegeden, 1882. évi márcz. 27-én. tekintetességednek

igaz tiszteletjével

Bakay Nándor,

műtani fonó-, szövő és kötélgyáros.

Lapunk szerkesztőségének pedig ugyan e tárgyban a következő üzenetet küldi:

„A „Székelyföld“ t. szerkesztőségének, Csik-Szeredán. Becses fölhívása bizalom s így megtiszteltetés jele ránk nézve. E lapok szerkesztője a fiuk részére már a szobákat szereli. Az előre kimondott elv szerint, a kormány-segélyt nem várjuk be.

Ami azon kérdést, illetve fölvetést illeti, hogy e lapok szerkesztőjének egyenes megbízása lett volna és utasítása a kormánytól a fiuk idehozatalára nézve: ezt oda kell redukálnunk, hogy a magyar közgazdasági miniszter ohajtását fejezte ki, hogy a Székelyföld közgazdasági viszonyain túlünk telhetőleg javítani segítsünk.

Ezen nemes ohajtás egy független polgárra nézve többet ér, mint az utasítás. A miniszter eltalálta a dolgot, s mi követtük legjobb ösztönszerű sugalminkat.

Most azonban már a dolog fél és egész hivatalos alakot ölt. Ennek így kellett lenni.

A fiuk az ünnepek után jöhetnek.

A többi kívánnivalót majd „kivasaljuk“, ahogy szokás mondani.

A kender termelés ügyében Bodola Lajos kir. főmérnök ur már hivatalos alakban meggy önkökhöz, hogy az általunk megkezdett önkéntes lépésekre a kormány szentesítését ráadja. — A vetőmag is uton van.

Nagy köszönettel tartozunk Bakay urnak, nemcsak azon meleg érdeklődésért, melylyel székelységünk iránt viseltetik; de azon nyílt eljárásáért is, a melyet az ügy körül követ. Most már tisztában áll az ügy minden olvasónk előtt s tanácsos, közbenjárással mindnyáján hathatunk oda népünk érdekében, hogy a Szegedre küldendő kilencz ifju megválasztatván, fajunkra szegyet ne hárítsan.

Levelezés.

Gyó-Ditró, 1882. márcz. 29.

(Dalestély. Nyilvános számadás és köszönet.)

Tek. szerkesztő ur!

Kérem a t. szerkesztő urat: sziveskedjék e néhány sort becses lapjában, a „Székelyföld“-ben közölni.

A helybeli tanítói önképző-kör dalárdája márcz. hó 26-án a polg. iskola nagy termében a szegény tanulók felségelyezésére dalestélyt rendezett 10 kros belépti díj mellett a következő tárgysorozattal: 1) „Isten dicsősége“, Beethowentől; énekelte a vegyes kar. 2) Taschek Gy. rajztanító b. Eötvös J. „Bucsu“-ját szavalta. 3. Puskás

Anna k. a. Szabó L. „Együgyű paraszt”-ját szavaltta. 4) „Vig dalra fel!” Zs. E.-től; énekelte a vegyes kar. 5) Bajkó M. tanárné „Izabella királyné bucsuját”-t, 6) Kain Arthur „Vár és kunyhó” című költeményt (Eötvösti) szavalták. 7) A vegyes kar Abt „Válás fájdalom” cz. dalát énekelte, mely után Gaál Miklós Arany János „Fülemilé”-jét szavaltta. Végül társas játékok voltak. A szép számban megjelent közönség a dalokat s szavalatokat élénken megtapsolta, a mi mindenestre annak a jele, hogy a közreműködők a közönség tetszését és elismerését megnyerték. Szolgáljon a közönség ezen elismerése buzdításul a jövőre nézve is, hogy mint eddig, úgy ezután is oly lelkes tagjai maradjanak a dalkörnek s ezáltal más alkalommal is a felebaráti szeretet jótékony gyümölcseit hintsék el a szegény tanulók között. Anyagilag is jól sikerült az estély. Fölülfizettek: N. N. 90 krt, dr. Fejér D. 60 krt, Száva G. 50 krt, Bángi A., Jakab Péter, Kolumbán Antal 20—20 krt, Ávéd Joachim, Taschek Gy., Köllő János, Havas L., Sáska Anna és János, Dobribán G., Kabdebo F., Gaál Miklós, Fülöp István és Puskás Antalné 10—10 krt. Fogadják mind a közreműködők, mind a közönség s felülfizetők a szegény tanulók nevében köszönetemet.

Dr. Kellemen Károly,
polg. isk. igazgató.

Mindenféle.

— **Boldog ünnepést kívánunk t. olvasóinknak!**

— Lapunk azon régi előfizetőit, kik még az új évnegyedre nem fizettek elő, kérjük, hogy előfizetésüket sziveskedjenek beküldeni. Különbön több számat nem küldhetünk. **A kiadó hivatal.**

— **A nagyszebeni m. kir. pénzügyigazgatóság** a cukor-, kávé- és sörfogyasztási adó fejében az 1882-ik évre fizetendő általányn K. Váshely városra 3414 frtnyi összegben utalta. Ez már mégis több a soknál. A városi pénztár mult évben is reá-fizetett mintegy 300 forintot. Az idén sokkal többre van kilátás. Egyébiránt a város felfolyamodással élt s majd meglátjuk, mi lesz az eredmény.

— **Adókievetés.** Az adókievető bizottság Csik-Szeredában f. április hó 12-kén kezdi meg működését Székely Endre elnöklete alatt.

— **Ismét jó hír.** Udvarhelymegye alispánja a „baknyát” kiirtja. — Hogy mi az a rém, mit „baknya” név alatt ismer Szent-Lélek, Pálfalva, Korond, Parajd községe: igen jól meg lehet tudni, ha tél-időn Farkas-lakára akarsz menni. — Egy éles kaptató, melyen kísántul a barom, felborul a szán és szekér, s nyakát szegi a jámbor keresztényen. Most már vége neki. Szobotka és Kiss mérnök urak végrehajtják rajta alispán ur halálos sentenciáját. Nincs ott semmi remedium; az a rengeteg sok hegyes karó jelzi is már a kanyargós serpentinát, ami a „baknyát” elkerülhetővé teszi.

— **Új ügyvéd Csik-Szeredában.** Csikszépvízi Dr. Fejér Antal, egyike a fiatalabb nemzedék szépreményű tagjainak, Kolozsvárról hazatért és folyó évi április hó 15-kétől kezdve ügyvédi irodáját Csik-Szeredában megnyitja. Szerencsét kívánunk s egy uttal ajánljuk az igazságkeresők figyelmébe.

— **Háromszék megye mélt. főispánja** a következő rendeletet intézte városunk polgármesteréhez a Boszniában és Hercegovinában megüritt népiskolatanitói állomásokra beadott pályázatoknál követendő eljárásra nézve: 224. sz.—1882. Ttkts Szöcs József polgármester urnak Kézdí-Vásárhelytől. A Nagyméltóságu m. kir. belügyminiszter urnak idei március hó 27-dikéről 1059. eln. számú intézkedése alapján értesitem: A Boszniában vagy Hercegovinában megüresedett népiskolai tanitói állomások betöltése körül eddigelé követett azon eljárás, hogy az illető pályázati kérvények rendszeren a serajevói országos kormányhoz intéztettek, késedelmesnek és hátrányosnak bizonyulván, a cs. és kir. közös pénzügyminiszter ur a serajevói országos kormányt utasította, miszerint úgy intézkedjék, hogy az említett

pályázatok kiírásánál jövőre mindig meggyeztessék, hogy a pályázati kérvények az illető pályázók által illetékes közigazgatási hatóságiknál nyújtandók be. — Felhívom azért, tegye közzé, miszerint a Boszniában és Hercegovinában megüresedett népiskolai tanitói állomások elnyeréseért beadandó pályázati kérvények közvetlen az illetékes közigazgatási hatóságoknál nyújtandók be. — Uraságod pedig a pályázók alkalmazhatósága iránt puhatolásokat eszközöljön s ezek eredményével terjessze fel az említett pályázati folyamodványokat hozzám. — Kelt Seps-Szentgyörgyön, 1882. április hó 3-kán. Pótsa, főispán.

— **Kézdí-Vásárhelytől** pénteken este 10 órakor tűz ütött ki. A. A. szeszgyárosnak egy szalmakazala elégett.

— **Színészlet.** A jövő csütörtökön Ferencziné jutalomjátékául „Tündérlak Magyarhonban” fog színe kerülni. Ferenczinét, a népszínművek e kedves dalnokát, ki élénk játékaival s csinos énekével oly sok élvezetet szerzett, melegen ajánljuk a közönség szíves pártfogásába.

— **Ugron János** bögözi birtokost e hó 1-re virradólag nagy elemi csapás érte. Tíz hamvasztotta el istállóját, számos gazdasági épületét és takarmányát. A kár mintegy 4 ezer forint. Gyujtogatás foroghat szóban és pedig bosszu révén. A kir. járásbírósz Sz.-Udvarhelyről Sipos Lajos jegyző által megindította a hely színén a hivatalos nyomozatot. Annak idején bővebben fogunk referálni.

— **Megmentett bankóprás.** Az „Egyet-értés” írja: Gál István kézdívásárhelyi születésű magyar ember Czernovitzban három német társaságában hamis rubeleket és oláh papírpénzeket gyártott. A rendőrség nyomába jött a dolognak, mielőtt azonban elfoghatta volna a hamis pénzverőket, azok a bankóprést is magukkal vive, megugrottak. A bécsi rendőrség értesítette erről a budapesti főkapitányságot.

— **Régi harang, régi zsoldár.** A zabolai evang. református templomban nem nagyon rég a harang elhasadt az erős rángatás következtében. A megrepedt harangot leszállították a toronyból s a következő felíratot olvasták le róla: „Inscriptio antiqua Hanc campana fundit fedit gener Dom. Thom. Basa de Zabolá. Judex supr. trium Sedicum Siculic Anno 1644.” Alsó részén: „Hanc campanam sub. illust. Comite Sigismundo Tholdi supremo curat demis. eclae. refor. Zabla proprio sumpta fundicuravit 1771.” Érdekes régiség, melyet Háromszék főkirálybírája, a kényur Basa Tamás készítettett. Ugyan e templomnak még volt 1661. felíratu zsoldáros könyve is, mely a székyei nemzeti muzeum birtokába került.

— **Vadirtási díjak engedélyezését** kérelmezi Háromszék megye közigazgatási bizottsága a kormánytól és pedig azon indoklással, hogy csupán az 1881-dik év második felében a tenyész-állatokban a ragadozók által okozott kár, a pontosan gyűjtött adatok szerint, 11485 frt 70 kr. pénzértéket képvisel. A vadirtási díjnak a farkasok és medvék elejtéséért való kiszolgáltatásától a közigazgatási bizottság üdvös eredményt remél.

— **Bőrneműek szállítása.** A honvédségi bakkancsok szállítása ügyében a honvédelmi minisztérium nem rég tette közzé a folyó évi szükséglet mennyiségét. Emlékeztetjük az érdekelt iparosokat arra, hogy e bőrneműek szállítására a honvédelmi minisztérium 1880-tól kezdve öt évi szerződést kötött Bernfeld Mór budapesti cézeggel, oly módon azonban, hogy a nevezett fővállalkozó a szállítandó cikkek Magyarországon idevaló iparosok által tartozik elkészíttetni, az orsz. m. iparegyesület ellenőrzése mellett. Minden egyes cikk elkészítési ára, illetőleg munkabére a szerződésben határozottan meg van szabva, és ezen ár a fővállalkozó és az elkészítő iparosok közti alku tárgyát nem képezi.

— **A debreczeni dalárúnépely.** Tudvalevő, hogy az orsz. daláregyesület által minden két évben megtartott dal- és zeneűnépely az idén Debreczenben fog megtartatni. A daláregyesület igazgatósága most körlevelet bocsátott ki, melyben az ünnepély

sikerének emelése végett minden egyes tag-egylet közreműködését kéri. Kéri nevezetesen, hogy e hó 15-ig a titkári hivatalhoz (Dorottya-utca 2. sz.) terjessze föl a beküldött kérdőpontokra adott válaszát.

— **Magyar telepítvény Amerikában.** A F—gnek new-yorki levelezője írja, hogy a Magyarországból az utolsó években Amerikába vándorolt és New-Yorkban foglalkozók számát 20,000-re becsülik. E nagymérvű kivándorlás arra az ötlethez vezette gróf Eszterházyt, ki New-Yorkban él, hogy nagyobb szabásu telepítvényt szervez a magyarországi íkvándorlottak közül. Az amerikai erős vállalkozó szellem már pénz is ajánlott e terv keresztültelére. A vállalat 12 millió dollár tőkére alapították. A telepítvény helyül New-Jerseyt szemelték ki. Százazer hold volna itt tisztán a Magyarországból kivándoroltak közt telkekben művelés végett kiosztandó.

— **Marosvásárhelyi hírek.** A marosvásárhelyi „Kisdedővő-egylet” Gr. Béldi G. főispán elnöksége alatt márcz. 26-án tartotta rendes közgyűlést, mely az igazat megvallva, nagyon szomorú alakban tünt fel az által, hogy a tagok jóval nagyobb része „távollétt által tündöklött”. A lejárt 1881. év folytán 68 új kicsiddel szaporodott a létszám, melylyel az egész évi létszám 982-re emelkedett, kik közül 542 fiu, 446 leány. A pénzügyi állásra vonatkozólag tudatá a jól összeállított igazgatói jelentés, hogy az évi bevétel 1571 frt 67 kr volt, kiadás 946 frt 95 kr; többlet 634 frt 72 kr. A szabályszerűleg szükségelt választás a következőleg lett végrehajtva; meg lettek választva: az igazg. választmány igazgatójává az intézet körül érdemekkel gazdag Bihari Sándor, aligazgatóvá: Z. dr. Knöpfler Vilmos, pénztárnokká: Müller József, gazdává: Szöllősi Sámuel, jegyzővé: Göldner Nándor, választmányi tagokká: báró Apor Károly, Béldi Gergely, Borosnyai Pál, Dicső Lajos, Keresztes Sándor, Lázár Ádám, Burdács Alajos, dr. Antal László, Csiki Károly, Petri János, Páll Károly, Bernádi Dániel.

— A „Kemény Zsigmond társaság” ügyében Br. Apor Károly elnök és Dr. Tolnai Lajos titkár felhívást bocsátottak ki az 1882—4-ik újabb három éves ciklusra. Alapító tagsági díj egyszersmindenkorra 50 frt; pártoló tagsági díj évenként 3 frt — három évi kötelezettséggel. Minden ez ügyben történhető jelentkezések tudakozódások az elnökhöz vagy a titkárhoz intézendők. Az „Erdélyi kereskedelmi hitelbank” márcz. 26-án tartotta XII-ik rendes évi közgyűlést, Filep Albert elnöksége alatt. Az igazgatóságból sorrend szerint kilépett gr. Teleki Sámuel, Máriaffy Albert és Sándor László, 3 évre ujra meg lettek választva; az időközben kilépett Filep Kálmán helyébe Bucher Miksa választott egy évre. A felügyelő bizottságból sorrend szerint kilépett b. Kemény Kálmán és Schuller Dániel helyébe Schuller Dániel Szabó János ezredes választattak meg, miután lehetetlenné vált, hogy a nemes báró országgyűlési képviselővé lett megválasztása után itteni tisztének is eleget tehessen.

Háztartás.

A zeller mint főzelék és fűszernövény oly kitűnő hatással bír az emberi szervezetre, hogy valóban sajnálni lehet azt, miszerint nálunk oly csekély mértékben termesztetik és fogyasztatik. A csekély mérvű fogyasztásnak oka magában a hiányos termelési módban rejlik. Azokat az apró, néha dió, legfeljebb alma nagyságu gumókat, melyek csupán hajbó állanak, s amelletl izetlenek, bizony senkinek sincs kedve drága pénzen megvenni. — Ezen a bajon az angol és amerikai termelők a művelési mód megváltoztatásával segítettek, az által, hogy a zellert nem mély árkokban, de a föld felületén termesztik, s így igen kitűnő és nagy zellereket állítanak elő. Egy másik gát is áll útjában a zeller nagyobb mérvű használatának, s ez az, hogy az ősszel elrakott legjobb zeller is tél közepén elizetlenedik s taplóssá lesz. Ezen a bajon következőképen lehet legkönnyebben segíteni. Vegyünk egy melegágy-rámát, vagy ennek hiányában egy másféle deszkából összeállított rámat, tegyük le a földre, s a befogott területet assuk ki 2—3 láb mélységre, a kihányt földdel pedig a ráma oldalát töltögessük fel. A gödörbe rakjuk le a nagyobb leveleiről

megtisztított zellert sorokban, a köztük levő hézagot töltjük ki homokkal. A rámat ezután töltjük tele száraz falelével s deszkátetével lássuk el. Ily elrakás mellett a gumókat sem a fagy, sem a nedvesség bántani nem fogja, s egész tavaszig igen jó állapotban eltarthatók. A tél folyamában akkor lehet e takaró alól zellert kivenni, a mikor és a hányszor szükség van rá.

Gyógyszer égési sebek és méhszúrás ellen. Egési seb ellen jó szer a száraz buzaliszt, melyet ha azonnal a megégetett helyre teszünk, a fájdalom csillapul és hólyag nem képződik. Méhszúrás ellen pedig közönséges konyhasót lehet kissé megnedvesítve használni, a mely szintén lecsillapítja a fájdalmat és elejét veszi a megcsipett hely feldagadásának.

Mire kell vigyáznia tojások kiköltetésénél? A „Société nationale d'agriculture” 1881. december 31-kei ülésén Dumas előadta azon észleleteinek eredményét, melyeket a tyuktojások kiköltésére károsan ható tényezők tekintetében észlelt. Kedvező eredménynek első feltételeként a tisztaságra való szorgos ügyelést emelki. Hogy a belgiumi baromfitenyésztőknél nagyobb perezentje kel ki a tojásoknak, mint a francziáknál, ennek oka Dumas szerint nem más, mint az, hogy az utóbbiak kevésbé ügyelnek a tisztaságra, mint belga szomszédjaik. A parasiták, melyek a csirát elpusztítják, a tojás héján át is behatolnak, sőt az anyatyuk testébe is bevehetik magukat a tojás kiképződése alatt. A levegő nedvességtartalmára is nagy sulyt fektet Dumas, s gondos észleletek alapján meghatározta a megengedhető nedvességtartalom maximumát és minimumát, mely szerint a nyirkos föld nedvességi foka legkedvezőbb a tojások kikelésre.

Kérdések és válaszok.

Ezen rovat alatt olvasóink érdekében bármint, a gazdasági szakmába vágó kérdéseknek állandó tért nyitunk s azokra választ eszközölünk. Ezen kívül szívesen közlünk a háztartás körébe eső másnemű tudakozódásokat vagy azokra adott válaszokat. Az e rovatban közlendő kérdéseket és válaszokat egyszerű névaláírással kérjük a szerkesztőséghez beküldeni, habár közzétételük az illető kívánsága szerint név- vagy betűjegy alatt is történhetik. Feleletek adásánál kérjük mindig lapunk azon számára hivatkozni, melyben a kérdés közölletett.

*

Kérdés.

Azon t. előfizető társamat, ki a 46-ik számban a mételyes juhok orvoslását tette közzé, kérném: írja meg, hogy azok öszön-e vagy tavaszon gyógykezeltessenek? Fogadjja előleges köszönetemet!

Cs.-Gyimes, 1882. márcz. 28. Z.

*

Válasz.

Egyik székyei gazdátársam a „Székelyföld” 41-ik számában azon kérdést teszi: Kosarazásnál, ha a javítandó földbe gabna vettetik, egy darab juhra naponta hány □ m. lehet számítani? Nem tudom: sajtóhíbanak vagy minek véljem a kitett □ métert, mert ha □ métert értünk, úgy nem igen lehet szó e kérdéstről: „hány?” Lehet talán s én is úgy vélem, hogy t. gazdátársam □ lábat értett s ekkor sajtóhiba van benne.

Hogy kosarazásnál naponta egy drb juhra hány □ lábat számítsunk, ezen kérdésre tehát a következőkben felelek:

Ha erősen akarunk trágyázni, minden darab juhra lehet bátran 4 □ lábat számítani, mikor is minden 100 drb juhra naponta mintegy 12 □ öl esik és így, ha a kosarazási időt 180—200 napra tesszük, 100 drb juhval közel 1½ cat. holdat lehet betrágyáztatni, mit azonban én is igen erősnek tartván, még kukoricza alá sem alkalmazom. Mert minden 100 drb juh után naponta m. e. 3—4 mázsa ürüléket (a vizeletet is ide értve) lehet számítani, s így a felvett kosarazási időny alatt egy holdra körülbelül 300—400 mázsa kerül.

Sokkal tanácsosabbnak bizonyult be ott, hol a kosarazás után őszi gabona vettetik, a kosarazásnak oly módon való keresztültelése, hogy egy drb juhra naponta 8—9 □ láb essék, a mikor aztán minden 100 drb juhra egy-egy kosarazási időny alatt 3—4 holdat lehet felvenni, a mi teljesen sikeresnek is bizonyult s mit a kérdést tevő székyei gazdátársamnak is hátrán merek ajánlani.

X—Y.

Felelős szerkesztők:

T. Nagy Imre, Dr. Kádbé Ferencz,
Ifj. Dobay János.

Kiadó tulajdonos:
Szabó Albert.

Árverési hirdetmény.

A csikszeredai kir. Törvényszék, mint telekkönyvi hatóság részéről ezenel közírt tétetik, hogy csikszépvízi Zakariás Kristófnak Gyimes középplaki Jakab János és neje Zakariás Anna ellen 727 frt tőke s járuléka, valamint 18 frt 72 krban megállapított árverés-kérsi költségek behozatala tekintetéből a csikszeredai kir. Törvényszék területén fekvő és a csikszent-miklósi II. rész 233. sz. tjkvben A + alatt foglalt 1 rd. sz. ingatlanoknak Jakab János és neje Zakariás Annát illető részére 100 frt kikiáltási árban, a csikszent-miklósi II. r. 190. sz. tjkvben A + alatt foglalt 1 rd. sz. ingatlanoknak Jakab János és neje Zakariás Annát illető része 563 frt 50 kr. kikiáltási árban, a csikszent-miklósi II. r. 528. sz. tjkvben A + alatt foglalt 1 rd. sz. ingatlan 52 frt kikiáltási árban, és a csikszent-miklósi II. r. 521. sz. tjkvben A + alatti 1 rd. sz. ingatlan 400 frt kikiáltási árban Csik-Szent-Miklós község házánál **1882. évi június hó 15-ik napjának d. e. 10 óra** kor tartandó árverésen a kikiáltási áron alól is el fognak árvereztetni.

A venni szándékozók kötelesek a kikiáltási árnak 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. november 10-én 3333. szám alatt kelt igazságügy miniszteri rendelet 8. §-ában említett óvadékképes papirokban a birói kiküldött kezéhez letenni.

A vélelár két részletben lefizetendő, még pedig: az első fele az árverés napjától számítandó 15 nap, a másik fele ugyan attól számítandó 30 nap alatt 6 százalék kamattal együtt.

Az egyidejűleg megállapított többi árverési feltételek a hiv. órák alatt a telekkönyvi hatóságnál és Csik-Szt-Miklós község előljáróságánál megtekinthetők.

Az árverés elrendelése a fenti tjkvekben feljegyzendő.

A királyi Törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnak Csik-Szeredában, 1882. évi március hó 11-ik napján tartott üléséből.

Vajna Tamás,
elnök.

1—1 **Desseffy Aurél,**
jegyző.

Hirdetmény.

Bitu községének korcsmai joga hasonlósága fog adani három egymásután következő évekre, ugyint az 1882. évi április 24-től, az 1885-ik év április 24-ig. Az árverezés **április 16-án délelőtti 9 órakor** fog megtartatni a község házánál s az árverezési feltételek addig is alólírnál bármikor megtekinthetők.

Bitu, 1882. április 5-én.

1—2 **Szabó József,**
f. biró.

Egy ép, erőteljes székely ember, ki több évig volt alkalmazva, mint tisztartó, jó bizonyítvánnyal és ajánló levéllel ellátva, **alkalmazást keres.** Bővebb felvilágosítást e lap kiadóhivatalában nyerhetni. 1—6

Sz. 1808.—1882. tszéki.

Sz. 6.—1882. közj.

Árverési hirdetmény.

A brassói tek. kir. tszékeknek 1882. é. márcz. 25-én 1808. polg. sz. a. kelt vég-

zésével a **Gyertyánffy Albert**, brassói ker. czég csődtömegéhez tartozó árucikknek nyilvános birói elárverezése elrendeltetvén, és ennek foganatosításával alólírt kir. közjegyző megbízatván, ennek folytán ezen birói árverezés megtartására határidőül folyó **1882-dik évi április hó 25-dik és esetleg következő napjait** tűzöm ki.

Miről az érdekelt feleket és venni kívánókat azon hozzáadással értesitem, hogy az árverezés a czég tüzleti helyiségében: belvárosi klastrom-utca, 5-ik házszám alatt, mindenkor dél előtti 9 órától 12 óráig és dél után 3-tól 6 óráig fog megtartatni; hogy az első két napon a 34051 frtra és 84 krra becsült árucikknek egészbeni eladása fog megkísérletetni, és csak ennek eredménytelensége esetében fog részbeni eladás foganatosittatni.

Végre figyelmeztetnek venni kívánók, hogy a többi részletes árverezési feltételeket a hivatalos órák alatt a helybeli tek. kir. törvényszéknél, ügyvéd Dr. Herell Heinrich, csődtömeggondnok urnál és alólírt kir. közjegyző irodájában, az árverezési napig megtekinthetik.

Brassó, 1882. április 1-én.

Nemes Péter,
k. közjegyző.

54. sz. — 1882.

Árverési hirdetés.

Alólírt kiküldött végrehajtó, a pg. tk. rdt. 107. §-a értelmében ezennel közírt teszi, hogy a sz.-udvarhelyi kir. járásbiróság 311. 1882. p. számú végzése által lengyelfalvi Br. Orbán Ottó ellen **Simén György** részére 120

forint követelés végett elrendelt kiélegítési végrehajtás folytán biróilag lefoglalt s össz. 550 frtra becsült: egy barna szőrű, csikzó, 6 éves kanca-ló; négy drb pej szőrű kanca-ló; egy boglyában 14 szekér széna, és végül három boglyában 36 szekér szénából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladandók, minek a hely színén, vagyis Lengyelfalván Br. Orbán Ottó udvarhelyiségében leendő eszközölésére határidőül 1882. évi április hó 17. napjának délelőtti 9 órája kitűzetett, melyhez a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érdekelt ingóságok emez árverésén, a polg. tk. rdt. 107-ik §-a szerint, szükség esetében becsáron alól is el fognak adatni.

A sz.-udvarhelyi törvényszéki bírósági végrehajtótól.

Sz.-Udvarhelyt, 1882. április hó 3-ikán.

Biró Sándor, s. k.,
kik. bírós. végreh.

Kételkedve kérdi némely beteg önmagát: melyik gyógyszerhirdetésnek lehet hittel adni? Ez vagy ama hirdetés nagysága által tűnik fel, a beteg választ s a legtöbb esetben éppen — a legrosszabbat! A ki az ilyen csalódást s a hiába való pénzkidrást elkerülni akarja, annak tanácsoljuk, hogy **Göriselek Károly** és. kir. egyetemi könyvtárosól Bécsben (Jsvanter 6.) hozassa meg magának a „Betegbarát” című könyvecskét, mert abban a legjobbaknak bizonyult gyógyszernek tárgylagosan és kimerítően vannak ismertetve, úgy hogy minden beteg teljes nyugalommal bírálhat és a legjobbat választhatja magának. A fentebbi, már 29 kiadású ért. könyvecské ingyen és bérmentesen küldetik meg a megrendelőnek, tehát nem okoz több költséget, mint 2 krajczárt a levelező lapért, mely magyar is lehet.

35—1882. végr. h. sz.

Árverési hirdetés.

Alólírt ezennel közírt teszi, hogy gyergyótölgyesi „**Mendel testvérek**” czég csődvagyonának elárverezése a csikszeredai tek. kir. törvényszék 1066—1882. polg. számú végzésével elrendeltetvén, nevezett csődvagyonhoz tartozó 1289 frt 3 krajczárra becsült különféle vegyes **bolti árucikk**ek tételenként **Gyergyó-Tölgyesen 1882. évi április hó 17-ik és következő napjain** — mindig délelőtti 8 órakor kezdődőleg — vagyombukott czég üzleti helyiségében készpénzfizetés mellett nyilvánosan eladatni fognak.

Kelt Gyergyó-Szt-Miklóson, 1882. április hó 1-én.

2—3 **Juhász Károly,**
kir. járásbirósági végrehajtó.

Sz. 2—1882.

Csik-Szent-Miklós róm. kath. község 1881. évi október 28-án elhatározta egy új iskolának építését. Ezen építkezés vállalkozás útjánai biztosítása végett **1882. április hó 17-én délelőtti 9 órakor** Csik-Szt-Miklós község hivatalos házánál, szóbeli és írásbeli zárt ajánlatok elfogadása mellett nyilvános árlejtést fog tartani.

Az építési költségeket a következő összegek jelzik:

1) Föld-munka	128 frt 80 kr.	5) Cserépfedő-munka	204 frt 68 kr.
2) Kőműves-munka	1689 „ 25 „	6) Bádógos, asztalos, lakatos, kovács, mázoló, tüvegges munkák összesen	1968 frt 68 kr.
3) Kőfaragó-munka	152 „ 40 „		
4) Ács-munka	701 „ 41 „		
		Összes építési költség	4845 frt 23 kr.

Ezen készpénzbeli költségekhez a község járul 100 □ öl kövel, szükséges fával, 50 ezer téglával. A tervek költségvetés, építési leírás, az árjegyzéki és építési feltételek 1882-ik évi március hó 23-tól fogva, ugyanazon évi április hó 17-ik napjáig a fenn említett község hivatalos házánál megtekinthetők és ugyanott átvehetők az írásbeli zárt ajánlati minták is.

Felhívtnak a vállalkozni szándékozók, miszerint a fenn kitett napon és órában az elő irányzott építési költség után számítandó 10 százalék bántépénzzel ellátva, a kitűzött helyen vagy személyesen jelenjenek meg, vagy pedig jogérvényes írásbeli zárt ajánlatukat a 10 százaléktól bántépénznek melléklése mellett az árlejtési bizottmányhoz, az árlejtési és építési feltételekben kitűzött határidőig küldjék be. Csik-Szent-Miklós, 1882. március 23-án.

Kiss Dénes m. p.
körjegyző.

Bálinth Lázár m. p.
plebános.

Péter József m. p.
isk. sz. elnök.

Van szerencsém a t. helyi és vidéki nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, miszerint előbb hirdetett **férfi és női bazáromat**

ID. TÓTH DANIEL ur házában megnyitottam és azt a legtekintélyesebb gyárosok s legelső házaktól személyesen beszerzett czikkokkal a következőleg rendeztem be, u. m. divatos **MUNKÁCSY**-kalapok, cipők, férfi és női keztyűk, sétabotok, eső- és napernyők, férfi és női ingek, nadrágok, gallérok, manzettek, zsebkendők, legujabb nyakkendők, férfi és női harisnyák, csinos miéderek, szoknyák, kötények; továbbá:

n o r i n b e r g i d i s z m ű - t á r g y a k:

uri gombok, tűk, dohány- és pénztárczák, fűsűk, kefék női ékszerek stb. rövid árúk, finom fehér és színes kötő-pamut, gépen varró és kötő-czérnak, berli hárász, kezdett munkák, varró arany és ezüst munka-papír, canava, gyöngyök. stb. papír-, író- és rajzszerkek, tan-, vadász- és utazó-eszközök, finom illat-, hang- és látszerek, tükör, képek, stb. stb.

Valamint egyéb férfi és női különlegességek. — Az elősorolt s itt mind elő nem sorolható legujabb divatu czikkok csinos választékban és igen jó minőségben s a lehető jutányos áron kaphatók üzletemben. — Elvállalok mindenféle használt, de még használható **ZENEMŰ**-, **HANGSZEREK**-, tan- és irodalmi különlegességek bizományban leendő eladását s ezeket az eredeti árban be is szerzem.

Miután városunkban egy ilyenmű üzlet még nem létezett, s ennek hiányát látván, azon meggyőződésben léptem e vállalatra, hogy a n. é. közönségben támogatóra találok, — igyekezvén az igényeket a lehetőleg kielégíteni; részemről a pontosság és solid eljárás szem előtt tartatik s t. vevőimnek megelégedését és nagybecsű pártfogását kiérdemelni fő törekvésem leendő.

Maradtam a t. n. é. közönségnek

kész szolgálja

FEJÉR JÁNOS.

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelyt.